

Valorificarea patrimoniului Secției de Științele Naturii „FLORA ȘI FAUNA DIN JUDEȚUL VASLUI” - EXPOZIȚIE PERMANENTĂ

Cristina Carata,
Laurențiu Ursachi

Muzeul a cunoscut în existența sa mai multe perioade de evoluție, începând cu prima și ultima expoziție a lui N. Tonitza în orașul natal, în 1914, și ajungând în anul 1953 când ia ființă *Secția de Științele Naturii* grație donației unei valoroase colecții de roci, fosile și elemente de zoologie, din partea Asociației de Vânătoare Bârlad și prin munca de cercetare și colectare a primilor muzeografi.

Începutul modest al secției, redus la activitate de cercetare a bogățiilor naturii din zonă și la conservarea bunurilor aflate în patrimoniu, a căpătat amploare prin activitatea primilor muzeografi: V. Pătrașcu, Velicu, Al. Săidecaru, etc., care, urmând exemplul înaintașilor, au răspuns prompt acestor necesități acute de valorificare a frumuseților naturii. În încercarea de a duce mai departe acest filon de tradiții, Muzeul „*Vasile Pârvan*”, la împlinirea a 90 de ani de existență, a organizat o serie de expoziții permanente în cadrul fiecărei secții. Secția de Științele Naturii a realizat expoziția permanentă sub genericul „FLORA ȘI FAUNA DIN JUDEȚUL VASLUI”, a cărei vernisaj a avut loc la data de 16 mai 2004 și la care au participat personalități locale și specialiști în domeniu.

Expoziția este concepută ca un complex studiu monografic al județului cuprinzând elemente de paleozoologie, elemente litostratigrafice, floră și faună caracteristică zonei, trofee de vânătoare. În realizarea acestei expoziții s-a ținut cont în primul rând de spațiu destinat acesteia. El are o

suprafață de 360 mp., piesele fiind expuse într-un sens unic, dar dispoziția lor urmând o succesiune logică și într-o strânsă interdependență. Este surprinsă opoziția între simplu și complex, între particular și general, între vechi și nou (atât în ceea ce privește organismele pe scara evolutivă, cât și mijloacele de punere în evidență a acestora). Având în vedere faptul că, muzeul trebuie să prezinte valori și nu obiecte, el fiind creat ca instituție autorizată ce are drept scop încântarea, educarea și instruirea publicului vizitator, Secția Științele Naturii prin realizarea expoziției permanente, caută, urmând exemplul înaintașilor, să valorifice în cele mai bune condiții științifice și muzeotehnice bogatul tezaur al naturii din această interesantă zonă a Moldovei, județul Vaslui.

În această expoziție sunt puse în evidență poziția județului pe harta țării, bogățiile naturale subterane și

Imagine de la vernisaj

totodată alcătuirea scoarței terestre, importanța turistică și culturală a acestei zone. Deși este amplasată într-un spațiu modest ca suprafață „FLORA ȘI FAUNA DIN JUDEȚUL VASLUI” ca expoziție permanentă este unică în Moldova și îndrăznim a spune unică chiar în țară. Unicitatea acesteia este dată de principiile care au stăut la baza acestei expoziții.

Pentru a delimita zona pe care am reprodus-o și pentru a privi în ansamblu județul am expus în prima sală harta geografică a acestei zone.

Unicitatea acestei expoziții este susținută de un element nou pentru muzeele de științe naturii: diorame deschise. Principiul unității de timp, de loc, este unul din principiile care stăut la baza expoziției, natura caracteristică județului fiind surprinsă în cele patru anotimpuri și în diferite momente ale zilei. Sunt prezentate ecosisteme terestre: „Ecosistem de pădure”- primăvara, vara, toamna, iarna, în care sunt surprinse elemente de floră (pădure de foioase cu specii de fag, carpen, tei, plop, etc.; vegetație lerbosă), dar și de faună caracteristică: mamifere: câprioară (*Capreolus capreolus*), bursuc (*Meles meles*), mistreț (*Sus scrofa*)- specia din expoziție fiind

Imagine de la vernisaj

de talie mare și vânată în pădurile de la Epurenii din județul Vaslui în anul 1915 și devenit trofeul anului 1916; păsări: grangur (*Oriolus oriolus*), mătăsar (*Bombycilla garrulus*), cinteza (*Fringilla coelebs*), mierla (*Turdus merula*), mugurari (*Phyrrhula phyrrhula*), sturzi (*Turdus sp.*), botgros (*Coccothraustes coccothraustes*), gaița (*Garrulus glandarius*), buha (*Bubo bubo*) etc.

Diorama „Ecosistem de baltă” și „Ecosistem de râu” ilustrează frumusețea zonelor acvatice alături de cele terestre. Sunt cuprinse speciile de rațe sălbatice (*Anser sp.*), corcodei (*Podiceps cristatus*), stârc roșu (Ardea purpurea), tipice zonei, în diverse posturi ilustrând, astfel, aspecte din viața acestora. Deși dioramele sunt deschise starea lor de conservare nu este afectată, acest lucru fiind evitat prin implicarea directă a personalului calificat. Prin renunțarea la sticla protectoare oferim vizitatorului o copie fidelă a naturii, dar creem și senzația prezenței în natură. Acest lucru este întărit de prezența materialului vegetal original, de mijloace audio moderne care redau cântecul melodos al păsărilor dar și sunetul creat de factorii climatici. Specificitatea și unicitatea acestor diorame constă și în renunțarea la fotocopii prezente mai ales în planul II al dioramelor și înlocuirea lor cu material autentic, creând astfel și senzația de profunzime.

Există, de asemenea, două vitrine de mărimea dioramelor tot deschise care sunt denumite în concordanță cu piesele expuse: „Păsări răpitoare de zi și de noapte” și „Păsări răpitoare de zi”, subliniind antiteza între cele două categorii de păsări, și necesitatea protejării lor. În două vitrine situate paralel cu dioramele sunt prezente câteva piese din Colecția „Cuiburi și ouă” care pun în evidență caracterul constructiv al acestor viețuitoare, de multe ori cuibul fiind adevărată operă de artă (pițigoi-*Parus major*).

Un alt principiu care stă la baza expoziției este cel științific, organismele fiind prezentate în biotopul în care trăiesc, dispoziția lor în cadrul ecosistemelor subliniind câteva din legile naturii: relația pradă-prădător, influența factorului antropic asupra naturii. Se evidențiază rolul de a proteja ouăle și puii, ele fiind simbol al perpetuării speciei, și de asemenea se explică printr-o planșă migrația păsărilor ca adaptare a acestora la condițiile climatice, la necesitățile de hrană, creștere și perpetuare.

În salonul cinegetic sunt expuse pentru publicul vizitator blănuri de urs (*Ursus arctos*), coame de cerb carpatin (*Cervus elaphus*) și cerb lopătar (*Dama dama*), colți de mistreț (*Sus scrofa*), toate făcând parte din colecția lui N. Ceaușescu și fiind la noi în custodie.

Vitrina „Curiozități ale naturii” cuprinde piese alcătuite din concrețiuni grezoase, feruginoase, cretoase, trovanți și martori de eroziune, colectate din Colinele Tutovei și Depresiunea Elanului, cu forme deosebite modelate de natură, ele imitând obiecte create de om sau alte forme de viață. Aceste piese demonstrează încă o dată simțul artistic și estetic al naturii, iar din punct de vedere științific evidențiază procese fizico-chimice postsedimentare.

În patru vitrine sunt expuse câteva eșantioane de roci magmatice, metamorfice și sedimentare, cristale și fragmente de flori de mină colectate din țara noastră și din alte zone ale lumii, toate fiind doar o mică parte din Colecția „Minerale și roci”.

Datorită spațiului, în doar trei vitrine sunt expuse elemente din Colecția „Paleontologică” (secțiunea paleozoologie) reprezentate de fragmente osteologice fosile provenite din

aflorimentele depozitelor sedimentare ale Podișului Bârlad-Mălușteni, Iana, Ivesți, Mălușteni, etc.

Expoziția „FLORA ȘI FAUNA DIN JUDEȚUL VASLUI” este una dintre cele mai noi realizări, ale Secției de Științele Naturii din cadrul Muzeului „Vasile Pârvan”-Bârlad, în ceea ce privește cercetarea și valorificarea patrimoniului muzeal. Am încercat să facem o prezentare sistematică pentru a ajuta vizitatorul să-și îmbogățească bagajul de cunoștințe cu unele noi, obiective, materializate în piesele autentice prezente în expoziție. Realizată sub îndrumarea doamnei profesor Ileana Crăciun, un adevărat expert în domeniul muzeelor de Științele Naturii, această expoziție răspunde nevoii de a cunoaște vizitatorului de toate vârstele și din toate categoriile socio-profesionale, și constituie cea mai nouă realizare a Secției de Științele Naturii din cadrul Muzeului „Vasile Pârvan” în domeniul cercetării și valorificării patrimoniului muzeal. Aflată la un nou început și într-o continuă ascensiune, secția caută să susțină, în continuare, prin activitățile sale, cele trei funcții de bază ale muzeului: cercetare, valorificarea patrimoniului și educarea publicului vizitator.

